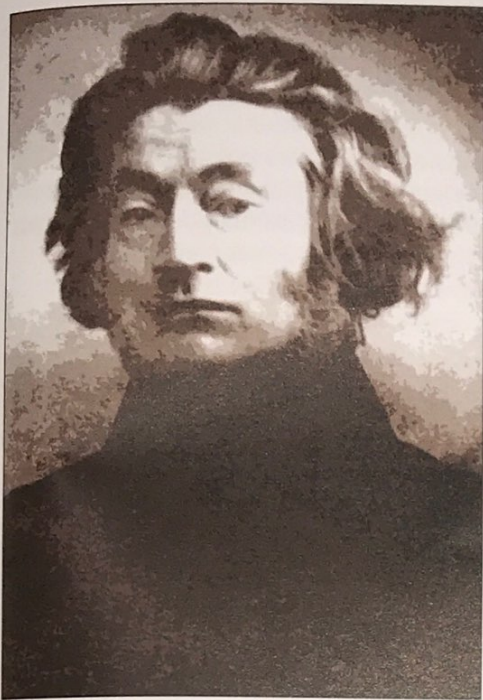

Pielgrzym – patriota

Polaty się łzy me czyste, rzęsiste
Na me dzieciństwo sielskie, anielskie,
Na moją młodość górną i durną,
Na mój wiek męski, wiek klęski;
Polaty się łzy me czyste, rzęsiste...

„Liryki lozańskie 1835-1840“

To jeden z liryków napisanych w Lozannie w latach 1835-40. Pisanych w cieniu potężnych Alp, przy których człowiek zdaje się być pyłem. Tak też poczuł się Adam Mickiewicz, który po napisaniu owych liryków „złamał pióro”. Już nigdy spod ręki wieszczka nie wyszedł żaden utwór. Ale jak do tego doszło? Jaka była droga poety nad to alpejskie, czarne jezioro?

Adam Mickiewicz urodził się 24 grudnia 1798 roku w Zaosiu koło Nowogródka – na Litwie, która była na mocy dawnych unii przynależna, do czasów rozbiorów, Polsce, a po rozbiorach weszła w skład zaboru rosyjskiego. Mickiewicz chodził do szkoły w Nowogródku. Gdy

miał 14 lat, umarł mu ojciec, był to rok 1812 i od tamtej pory, przez całe swoje życie, poeta borykał się z kłopotami finansowymi. W tym samym roku był świadkiem wkroczenia wojsk napoleońskich na Litwę. Odnajdujemy ten fakt na kartkach „Pana Tadeusza“:

O roku ów! Kto cię widział w naszym kraju?
Ciebie lud zowie dotąd rokiem urodzaju
A żołnierz rokiem wojny; dotąd lubią starzy
O tobie bająć, dotąd pieśń o tobie marzy...

W rzeczywistości poeta widział również sromotną klęskę i odwrót Napoleona spod Moskwy. W 1815 roku wyjechał do Wilna i tam studiował na wileńskim uniwersytecie, między innymi na wydziale nauczycielskim i starał się o stypendium. To częściowo określiło dalsze życie Mickiewicza. Błędem byłoby nie zauważyć działalności młodego poety (miał już za sobą pierwsze próby pisarskie i publikacje), który polskość i przynależność do kraju wyniósł z domu rodzinnego. Mickiewicz powiązał młodzież uniwersytecką w patriotyczne związki Filomatów i Filaretów, które to związki zmieniły mu późniejszy los. W roku 1820 skończył uniwersytet i wyjechał do Kowna, gdzie objął posadę nauczyciela w tamtejszej szkole, tym samym spłacając stypendium naukowe. Kowno nie było dla poety miejscem szczęśliwym. Napisał tam „Ode do młodości“, II część „Dziadów“, które były odpowiedzią na śmierć matki i IV część „Dziadów“ adresowaną do M. W. Co to za inicjały? Mickiewicz zakochał się w siostrze przyjaciela, Maryli Wereszczakównie i była to najbardziej romantyczna miłość, gdyż nieszczęśliwa. Wielki majątek Wereszczaków był progiem

Uniwersytet Wileński

Kowno

Pomnik Mickiewicza w Warszawie

